

ítélete

Az ügy száma: Kfv.III.37.341/2017/4.

A tanács tagjai:

- . Kovács András a tanács elnöke, előadó bíró
- . Fekete Ildikó bíró
- Huszárné dr. Oláh Éva bíró

A felpéres: . felpéres neve

A felperes képviselője: Fügedi Ügyvédi Iroda, dr. Fügedi Attila
ügyvéd

Az alperes:	Magyar Orvosi Kamara	Országos Etikai Bizottsága
	Az alperes képviselője:	Megyesi & Pápai Ügyvédi Iroda

A per tárgya: közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálata

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: felperes

A felülvizsgálni kért jogerős határozat:Egri Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 9.K.27.211/2016/10.

Rendelkező rész

A Kúria az Egri Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 9.K.27.211/2016/10. számú ítéletét, valamint az alperes E/78-4/2016. számú és E/79-5/2016. számú határozatait - az elsőfokú határozatokra is kiterjedően - hatályon kívül helyezi és az elsőfokú hatóságot új eljárásra kötelezi.

Kötelezi a Kúria az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 100.000 (százezer) forint együttes per- és felülvizsgálati eljárási költséget.

A le nem rótt 30.000 (harmincezer) forint kereseti és 70.000 (hetvenezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] A felperes 2013. október 16. napján elektronikus levelet küldött a Magyar Orvosi Kamara (a továbbiakban: MOK) Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Területi Szervezete részére, illetve másolatban az alperes részére, amelyben a MOK Etikai Kódexének idézése mellett - a levél tartalmát tekintve - bejelentést tett a (...) házaló orvosok etikai vétségei miatt. A levélben a bejelentéssel érintett orvosokat „etikátlan tetvek”-nek nevezte, illetve a kamara működését is sértő hangnemű kritikával illette. Ezt követően 2013. november 25-én és 27-én a felperes újabb elektronikus leveleket küldött az alperes, illetve a MOK elnöke részére, amelyben ismételten sértő hangnemben kritizálta a kamara működését, a kamarai szervek szellemi színvonalát, és jogi képzettségét. Az elektronikus levelek nyomán a MOK elnöke az elsőfokú kamarai etikai bizottságnál panasszal élt.
- [2] Az elsőfokú kamarai etikai bizottság megismételt eljárásban 2016. január 18-án kelt E-04/2014. számú határozatával az október 16-i levél, illetve ugyanaznap kelt E-03/2014. számú határozatával a november 25-i és 17-i elektronikus levelek vonatkozásában a felperest megrovás etikai büntetésben részesítette. A határozatok indokolása szerint a felperes kijelentései bizonyítási eljárás lefolytatása nélkül, köztudomású módon megállapíthatóan sértik a MOK Etikai Kódexének II.1.3. (2) bekezdését, II.16. pontját, II.18. (1) bekezdését, illetve II.33.3. (1)-(2) bekezdését, az orvosnak ugyanis kötelessége, hogy betartsa azokat az íratlan szabályokat is, amelyek az emberi kapcsolatokban fontosak, megnyilvánulásaiban biztosítani kell orvostársai megbecsülését, szabad véleménynyilvánítási jogának gyakorlása során pedig mérlegelnie kell, hogy az adott fórum és formai keretek megfelelnek-e a nyilatkozat tartalmának és céljának. Mindezek alapján az elsőfokú kamarai szerv az egészségügyben működő szakmai kamarákról szóló 2006. évi XCVII. törvény (a továbbiakban: Ekt.) 20. § (1) bekezdés b) pontja alapján a megrovás büntetést tartotta az etikai vétség súlyával arányban állónak.
- [3] A felperes fellebbezése nyomán eljáró alperes a 2016. április 20. napján kelt E/79-5/2016. számú határozatával az E-03/2014. számú elsőfokú döntést annak helyes indokai alapján helybenhagyta, míg a 2016. április 22. napján kelt E/78-4/2016. számú határozatával az E-04/2014. számú határozatot akként változtatta meg, hogy a felperest a megrovás mellett 200.000 forint pénzbírsággal is sújtotta. Indokolása szerint az elsőfokú kamarai szerv nem vette kellő súllyal figyelembe, hogy a panaszolttal szemben több esetben is megállapítottak már etikai vétséget, és szabtak ki büntetést.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

- [4] Az alperesi határozatokkal szemben a felperes kereseteket terjesztett elő. Előadta, hogy álláspontja szerint a vitatott döntések nem tekinthetők közigazgatási határozatnak a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 324. §-a értelmében, az alperest jogszabály nem jogosított fel

hatósági hatáskör gyakorlására, illetve a MOK eljárás szervei nem rendelkeznek jogalanyisággal. Mindezek alapján a határozatok nem minősülnek közokiratoknak, csak magánokiratoknak tekinthetők.

[5] Az ügy érdemét tekintve a felperes előadta, hogy az Ekt. alapján a kamarának arra van felhatalmazása, hogy a szakma gyakorlásával kapcsolatos etikai szabályokat megállapítsa, ez azonban nem vonatkozik az egészségügyi tevékenységgel össze nem függő magatartások szabályozására. Az Etikai Kódex korlátozza az orvosok szabad véleménynyilvánításhoz való alapjogát, és ekként ellentétes az Alaptörvény rendelkezéseivel.

[6] Az alperes ellenkérelmében a keresetek elutasítását kérte.

Az elsőfokú ítélet

[7] Az Egri Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság a keresetek alapján indult pereket egyesítette, majd a felperes kereseteit elutasította. Indokolásában kifejtette, hogy az Ekt. 23. § (5) bekezdése alapján az etikai eljárásokra a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) szabályait kell alkalmazni, az etikai határozat pedig a Pp. 324. § (2) bekezdés c) pontja alapján közigazgatási perben felülvizsgálható közigazgatási határozat. Az eljárás kamarai szervek jogképessége kapcsán a bíróság kiemelte, hogy a kamarai szervek hatásköreit az Ekt. pontosan meghatározza, a Pp. 327. § (2) és (4) bekezdései alapján pedig a közigazgatási szerv perbeli jogképességének a feltétele, hogy a szervezet a közigazgatási jog szabályai szerint jogok illethetnek, illetve kötelezettségek terhelhetnek. A bíróság nem rendelkezik hatáskörrel annak vizsgálatára, hogy a MOK, illetve szervei rendelkeznek-e jogi személyiséggel, kizárólag az általuk hozott közigazgatási határozatok jogszerűségét vizsgálhatja.

[8] Az Etikai Kódex megalkotása az Ekt. 2. § c) pontja alapján a szakmai kamara feladata, a Szabályzat megsértése esetén pedig etikai eljárást kell lefolytatni a kamarai szerveknek. Az Etikai Kódexnek az elsőfokú döntésben felhívott rendelkezései rögzítik az orvosok számára azokat az írott és íratlan szabályokat, amelyek az emberi kapcsolatokban fontosak, kiemelve a kulturált viselkedés, kölcsönös kollegiális magatartás és az orvostársak megbecsülésének fontosságát. Az Etikai Kódex is biztosítja az orvosok számára a szabad véleménynyilvánítás alkotmányos alapjogát, azonban kollégáikra nem tehetnek megjegyzést, értékelést, negatív hangvételű nyilatkozatot.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

[9] A jogerős ítélet ellen a felperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, kérve annak hatályon kívül helyezését és a bíróság új eljárásra kötelezését.

[10] A felülvizsgálati kérelmében előadta, hogy a jogerős ítéletet meghozó bíró egy másik felperest érintő ügy kapcsán korábban

elfogultságot jelentett be. A Pp. 13. § (1) bekezdés e) pontja szerinti kizárási ok pedig nem egy-egy ügghöz, hanem az eljáró bíró személyéhez kapcsolódik, erre tekintettel ha a felperes kapcsán egyszer már elfogultságot jelentett be, akkor tőle az ügy tárgyilagossága megítélése jelen ügyben sem volt elvárható.

- [11] Az ügy érdemét tekintve a felperes előadta, hogy az Ekt. 2. § c) pontja alapján megalkotott etikai szabályok kizárólag az orvosi szakma gyakorlására vonatkozó etikai szabályokat tartalmazza, az orvosi szakmai tevékenység körébe nem tartozó magatartási szabályokat a szakmai kamarák nem szabályozhatják. A kamarai szervekkel szemben megfogalmazott negatív vélemény közvetlen közlése az érintett szervekkel nem tartozik az orvos szakmai tevékenységének körébe, a véleménynyilvánítás szabadsága e körben nem korlátozható az Etikai Kódexen keresztül. Az eljáró bíróság ráadásul nem adta megfelelő indokát annak, hogy az Etikai Kódex kiemelt rendelkezéseit a felperes miként sértette meg, figyelmen kívül hagyva a Pp. 221. §-a szerinti indokolási kötelezettségét.
- [12] Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérte.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [13] A felülvizsgálati kérelem az alábbiak szerint alapos.
- [14] A Kúria elsőként a felperesnek az eljáró bíró kizártságával kapcsolatos érveit vizsgálta. Ebben a körben a Kúria rögzítette, hogy az Alkotmánybíróság 1246/D/2007. AB határozatával is értelmezett Pp. 16. §-a alapján az elfogultsági kifogás előterjesztésére az eljárás folyamán van lehetősége a félnek, a jogerős döntés tartalma utóbb nem tehető vitássá elfogultsági kifogás keretében. Az eljárás irataiból egyértelműen megállapítható, hogy a felperes a bírósági eljárás során elfogultsági kifogást nem terjesztett elő, az eljáró bíró tárgyilagosságát nem vitatta. Az igazságszolgáltatás alapelveiből következik, hogy az egyes perbeli jogvitákat a törvény hatásköri és illetékességi szabályai által kijelölt bíróságnak kell elbírálnia, az ügyet törvényes bírójától elvonni csak alapos okból, kivételes esetben lehet. Ebben a körben fontos hangsúlyozni, hogy a felperes által hivatkozott Kkk.III.38.125/2016. számú kizárási ügyben a jelen ügyben eljáró bíró elfogultságot nem jelentett be, arra hivatkozott, hogy részt vett a korábbi kúriai határozat meghozatalában. A fenti érvek alapján a felperes felülvizsgálati kérelemben előterjesztett elfogultsági kifogásának a Kúria nem adhatott helyt.
- [15] A Kúriának az ügy érdemét illetően abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy a kamarai szerveknek küldött sértő hangnemű elektronikus levelek az Etikai Kódex tárgyi hatálya alá tartoznak-e.
- [16] Az Ekt. 2. § c) pontja alapján a szakmai kamara az egészségügyi szakma gyakorlására vonatkozó általános szakmai magatartási-etikai

szabályokat alkot. A MOK Etikai Kódex I.1.1. pontjában meghatározott célok között akként rendelkezik, hogy a szabályzat célja meghatározni az orvosi szakma hivatásrendi szabályait, rögzíteni a hivatás gyakorlásának erkölcsi normáit, örködni az orvosi hivatás tisztasága felett, növelni annak erkölcsi színvonalát, védelmezni a hivatásuknak megfelelő magatartást tanúsító orvosokat és elmarasztalni a szakmai, etikai szabályok megszegőit, valamint rögzíteni a gyógyító-megelőző tevékenység során a betegekkel és a munkatársakkal való kapcsolat és együttműködés etikai szabályait.

- [17] A fentiekből következően az Etikai Kódex alapvetően az orvosi, gyógyító-megelőző tevékenység gyakorlásához kapcsolódóan állapít meg etikai szabályokat az orvosok számára a betegekkel és a más orvosokkal való kapcsolattartásra. Ezen túlmenően - az orvosi hivatással jár fokozott felelősségre tekintettel - további etikai szabályokat határoz meg az orvosok külső kommunikációjára, vagyis például a tömegtájékoztatásban való megjelenésre. Az Etikai Kódex hatálya azonban nem fogja át és nem is foghatja át az orvosok minden megnyilvánulását, hiszen a kamara, mint az orvosok szakmai érdekképviselőjére létrehozott köztestület, szabályozási jogköre az Ekt. 2. § c) pontja alapján csak az orvosok szakmai tevékenységével összefüggő kérdésekre terjed ki.
- [18] A fentiekkel összhangban áll Emberi Jogok Európai Bíróságának (a továbbiakban: EJEB) gyakorlata is, amely az Emberi Jogok Európai Egyezményének 10. cikke kapcsán több ítéletében értelmezte a véleménynyilvánítás szabadságának korlátait az orvosi hivatás gyakorlásával összefüggésben. A Frankowicz v. Poland ügyben kifejtette, hogy az orvos és a beteg speciális kapcsolata, amely a bizalmon és a titoktartáson alapul, az a kapcsolat, amelyre tekintettel az orvosok közti szolidaritás megkövetelhető. Az egymással szemben kritikus megnyilvánulások teljes megtiltása azonban nincs összhangban a véleménynyilvánítás szabadságához való joggal. [Frankowicz v. Poland, no. 31611/96, § 49, § 51, 2008. december 16.]
- [19] Jelen ügyben megállapítható volt, hogy a felperes a MOK különböző szervei, illetve vezetősége részére küldött elektronikus leveleket, az eljárás szervei kifejezetten ezen levelek tartalma kapcsán folytatták le az etikai eljárást. Ezek a levelek nem kapcsolódtak a felperes orvosi hivatásának gyakorlásához, valamint nem is minősíthetőek külső kommunikációnak sem, hiszen a kamarával kapcsolatos kritikákat a kamarával osztotta meg. A Kúria nem vitatta az eljárás hatóságok és bíróság álláspontját abban a körben, hogy a kérdéses levelek nem felelnek meg az emberi kapcsolatok irántlan szabályainak, ez a körülmény azonban önmagában nem teremt hatáskört a hatóságok számára etikai eljárás lefolytatására, hiszen a közlések nem kapcsolódnak a felperes hivatásgyakorlásához. A fentiek alapján az ilyen típusú levelek nem tartoznak az Etikai Kódex hatálya alá, ezek tárgyában az Ekt. 20. § (1) bekezdés a) pontja szerinti etikai eljárás nem indítható. [Vö.: KGD 2018. 11.]

számon közzétett Kfv.III.37.005/2016/5. számú döntés]

- [20] Minderre tekintettel a Kúria a Pp. 275.§ (4) bekezdése és a Pp. 339.§ (1) bekezdése alapján hatályon kívül helyezte a jogerős ítéletet, illetve az alperes határozatait - az elsőfokú hatóság határozataira is kiterjedően - és az elsőfokú hatóságot új eljárásra kötelezte. A megismételt eljárásban a hatóságnak a fenti iránymutatás alapulvételével kell a panasz elbírálása során eljárnia.

Záró rész

- [21] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet tárgyaláson kívül bírálta el.
- [22] A felperes felülvizsgálati kérelme eredményre vezetett, ezért a Pp. 78. § alapján az I. és II. rendű alperesek kötelesek megfizetni számára a Pp. 79. § szerint felszámítható együttes per-, és felülvizsgálati eljárási költséget.
- [23] A kereseti és felülvizsgálati illetéket az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 5. §-a értelmében az állam viseli.
- [24] A további jogorvoslat lehetőségét a Pp. 271. § (1) bekezdés e) pontja zárja ki.

Budapest, 2018. február 6.

Dr. Kovács András s.k. a tanács elnöke, előadó bíró, Dr. Fekete Ildikó s.k. bíró,

Huszárné dr. Oláh Éva s.k. bíró

A kiadmány hiteléül:

tisztviselő